ליחול עליה איסור אתנן למפרע? אמר רבי (*אלעזר) *כשקרמה והקריבתו ה"ד: א דאמר לה "קני ליך מעכשיו" פשיטא דשרי דהא ליתיה בשעת ביאה (ה) (ומתנה בעלמא הוא דיהיב לה) ואי דלא אמר לה "קני ליך מעכשיו" היכי מצי מקרבה? ואיש כי יקדיש את ביתו קדש? אמר רחמנא *מה ביתו ברשותו יאף כל ברשותו "אלא דאמר לה "להוי גביך עד שעת ביאה ואי "מיצטריך ליך קני מעכשיו" *בעי רב הושעיא קדמה והקדישתו מהו: כיון *דאמר מר "אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט" כמאן דאקריבתיה דמי אי דלמא השתא מיהא הא קאי ואיתיה בעיניה? ותפשוט מדרבי אליעזר דא"ר אליעזר "שקדמה והקריבתו דוקא הקריבתו אבל הקדישתו לא? דרבי אליעזר גופיה קא מיבעיא ליה מאי: מיפשט פשיטא ליה לרבי אליעזר דהקריבתו דוקא אבל הקדישתו אי דלמא הקריבתו פשיטא ליה והקדישתו מספקא ליה? תיקו: ~~בא עליה ואחר כך נתן לה אחנגה מותר~~: ורמינהי *בא עליה ואחר כך נתן לה אפילו מכאן עד שלש שנים אחנגה אסור? אר"נ בר יצחק אמר רב חסדא לא קשיא "הא דאמר "התבעלי לי בטלה זה" הא דאמר לה "התבעלי בטלה סתם" וכי אמר לה "בטלה זה" מאי הוי? הא מחסר משיכה? "בזונה עובדת כוכבים דלא קניא במשיכה ואיבעיה אימא לעולם בזונה ישראלית "וכגון דקאי בחצירה, אי דקאי בחצירה "בא עליה ואח"כ נתן לה" הא קניא (ג) לה? לא צריכא "דשויה ניהלה אפותיקי דאמר לה "אי מייתינא ליך זוזי מכאן עד יום פלוני מוטב ואי לא שקליה באתנגיך מתיב רב ששת *"אומר אדם לחבריו ולפועליו לכו ואכלו בדינר זה צאו ושתו בדינר זה ואינו חושש

[ג"ל אלעזר וכן בכל הסמוך]

[ג"ל ממתני']

[ג"ל סח: ע"ב סט: כ"מ ו. מולין קלט. תמורה ט. כט: ערכין כח.]

[תמורה כט: ע"ש]

* קידושין כח: ב"מ ב"מ קנ: ב"מ ו. [מדרש כט: תמורה כט: תוספ' קידושין פ"ח תוספתא ב"ק פ"ד תוספ' דערכין פ"ד]

[תמורה כט:]

[תוספ' פ"ח ותוספ' דדמאי פ"ב]

אלא דאמר לה ליהוי גביך: כלומר לא תקני עד שעת ביאה והלכך לא הוי פקיעת דליהוי מותר מאחר שנלה בדעתו שלא תקנה עד שעת ביאה ומשום אתנן נמי ליכא דהא אמר לה אי לריכא ליך קני מעכשיו: אן דלמא השתא מיהא קאי בעייניה ואע"פ שאין אתנן חל על המוקדשין דכתיב לכל נדר פרע לנדור שמא הכא מאחר דליתיה בשעת ביאה חל איסור אתנן למפרע משעה דיהיב לה ואז לא היה הקדש: והא מחסרא משיכה: פי' ואפי' לר' יוחנן דאמר "דבר תורה מעות קונות הכא גבי אתנן לא קנו כיון שהפקיעו חכמים דאין קניית מעות קונה ואוקמוה אמשיכה גם ממנה הפקיעו ואין כאן אתנן כלל ולא דמי להתיא דפרק הזהב (ב"מ דף מה:) נתנה לסיטון מעל שקניית הכסף מועיל דכיון דמעל מן התורה מי יפקיע המעילה ממעות הקדש: בזונה עובדת כוכבים לא קניא במשיכה וכרשב"ל משני דאמר *לעמיתך במשיכה הא לעובד כוכבים בכסף דאינו לר' יוחנן אית ליה לעובד כוכבים במשיכה ומשום דרב חסדא אית ליה פרק הזהב (ב"מ דף מה:) כר' יוחנן הדר משני שיטת אחרינא דלרבי יוחנן לא תקשי*: כגון דקאי בחצירה: ואע"פ ליטני תרוייהו בטלה זה הא דקאי בחצירה והא דלא קאי בחצירה וא"ל דיתה ליה לאוקמה בטלה סתם אפילו קאי בחצירה עם טלאים אחרים שלו אע"פ שאינו יכול לדחותה לטלה מן הסוק אפילו הכי אין שם אתנן חל אפילו למאן דאית ליה בדירה אלא על המבורר בשעת ביאה: ואינו חושש לא משום שביעית פי' בקונטרס שמא ימסור דמיס הללו למי שחשוד על השביעית ותניא אין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ ופריך הכי מדקאסר בגלו ואכלו ואני פורע אלמא כי קפרע דמי איסורא קפרע ונקראים דמי שביעית ואע"פ שכבר אכלום הכי נמי דבי ר' יגאי כי קפרעי דמי שביעית הם וקשה מי הזקיקו לשמיה (ג) פירות שביעית ממעשר ויין נסך שהמעם מפני שנראה כמאכיל לפועליו דבר שאינו מעושר או יין נסך ה"נ היה לו לפרש שמאכיל שביעית לפועליו ונמצא פורע חובו מדמי שביעית ועוד תקשי לרב ששת דמפרש מעם הברייתא משום דמי פירות שביעית דלמא אחר הביעור אייתי ואיסורא משום דנהנה מפירות שביעית בשעת האיסור דומיא דיין נסך דהוי מעמא משום דנהנה מיין נסך אי נמי אפילו קודם הביעור ומעמא משום שפורע חובו מפירות שביעית שקונה פירות שביעית ומאכילן לפועליו ולא דמי כלל לבדי ר' יגאי ועוד קשה בסמוך דמסיק בחנוני המקיפו (ד) דמשעבד ליה דיון דדרכיה לאקופי קני ליה דינר גביה פי' דכיון דמקיפו לבעל הבית סמך עליו ומשועבד לו בעל הבית לפי שסמך עליו לכך הוי דמי שביעית אבל דבי ר' יגאי לא הוו חנוני המקיפו ולא סמכא דעתייהו כולי האי ולא משעבדי להו דבי ר' יגאי מהשתא וכי פרעי להו אחר זמן לאו חליפי שביעית נינהו וקשיא דמדמי לעיל דהיא דר' יגאי לאתנן דבא עליה ואח"כ נתן לה ואוקימנא אפילו עשאו לה אפותיקי ועומד בשעת ביאה בחצירה ואע"ג דמשעת ביאה אישתעבד לה ואין להחיר משעם שאין השיעבוד על מלה זה אלא על נכסיו וכשיתן לה מלה זה לפלוני אתנן דשרי כדאמרינן פרק כל האסורין (תמורה דף ג.) דא"כ מאי רלויה מביא לעיל מאתנן על דבי ר' יגאי שאני התם דחליפין מותרין ואילו חליפי שביעית אסורין אלא ולאי אע"ג דמשתעבד אינו נתפס באיסור אתנן כלל וה"ה לדבי ר' יגאי אע"ג דמשעבדי ועוד לפירושו לשון קנה לה דינר גביה יתור לשון הוא (ה) לא היה לו להזכיר רק משתעבד ולא משתעבד לכך נראה לרבינו יצחק לפרש ואינו חושש לא משום שביעית שפורע חובו מפירות שביעית שכבר פרע לו הדינר ואין שום חוב מוטל עליו לפרוע אחר שאכלו האיסור אבל אמר ואני פורע חושש משום שביעית שהוא כאילו לקחם בעל הבית לעצמו ונתנם לפועליו ונמצא פורע חובו מפירות שביעית והשתא אפילו אייתי בריתא לאחר הביעור פריך אלמא כי קפרע דמי איסורא קפרע ואי איתא דבעלמא לא חשיב דמי פירות שביעית בכי האי גוונא שפורע אחר שכלו הפירות מן העולם גם בכאן לא היה לו לאחשבם כאילו לקחם בעל הבית לעצמו ונתנם לפועליו מאחר שהן לוקחין הפירות מבית החנוני והוא פורע המעות לאחר שאכלום ומסיק תרגמה רב פפא בחנוני המקיפו דמשתעבד ליה דכיון (ו) דדרכיה לאקופי קני ליה דינר גביה פי' דמשתעבד ליה שקונה שיעבוד בנכסיו לאלתר כגון מה שנתן לפועליו והייט קני ליה דינר גביה דקאמר לשיעבוד הדינר קונה בנכסיו שזה דינר ולא קנין גמור שיוכל להקדישו מעת שקונה הדינר בנכסי בעל הבית ולאלתר כשהן בעין ונותנו לפועליו הוי ליה מה שקונה בנכסי בעל הבית דמי הפירות ולכך חשיב בעל הבית כלוקח הפירות והירק מחנוני ומאכיל לפועליו בשכרן ולבסוף כשיתן הדמים לחנוני לפעות השיעבוד מנכסיו יהיו דמי שביעית אחרון אחרון נתפס ואם היו הענייס שלויים מהם דבי ר' יגאי ע"י ר' יגאי כחנוני המקיפו והיה אומר ר' יגאי לבני ביתו אלו ולו ואני פורע היה נתפס באיסור שביעית מה שר' יגאי פורע להם מעמם זה דפירם אבל הם לא היו כחנוני המקיפו ולהכי לא גמר ומקני להו שיעבוד בנכסיו לאלתר כשנתמלן פירות שביעית לבני ביתו דנהי דבתורת ערבות וקבלנות משתעבד להם לענייס סובר עתה זה המתרן שאין משתעבד בערבות אלא בקבלנות רק נוטל הערב והקבלן אבל בנכסיו של ערב אין המלוה קונה כלום לאלתר ואפילו שיעבוד אי נמי היה טוענה בזה שאין שיעבוד בנכסי ערב אלא במלוה ולוה אבל אם היה אומר הן לפלוני מנה או הנוהו ויהא קנוי לו והוא יהא פטור ממך ואני נותן לך או ואני פורע לך שזהו כעין מעשה דר' יגאי דהכא אין כאן דין ערבות אע"ג דאמרינן בסוף גט פשוט (ב"ב דף קנד:) הן לו ואני נתן לך אין לו למלוה על הלוה כלום דמשמע אבל על הערב יש לו מדלא קאמר אין לו על זה ועל זה לא הוה מסיק אדעתיה השתא מהגיה כי היכי דלא אסיק אדעתיה הך דרכא וכי אייתי דרכא חדא מינייהו נקט והתלמוד טעמא ונתן לפי טעמו ואמר אבל חנוני שאין מקיפו מאי מותר כו' ותו חנוני שאין מקיפו מי לא משתעבד כלומר וכי אין נכסיו משועבדין ממש כדין ערב והא אמר רבא כו' קנה מדין ערב וכשהוא

מו א ב מיי' פ"ד מהל' איסורי מזבח הל"י יא:

מז ג מיי' פ"ו מהלכות ערכין הל' כב סמג עשין קנח.

מח ד מיי' פ"ד מהלכות איסורי מזבח הל"י יא:

יח ה מיי' פ"ט מהל' מכירה הל"ח סמג עשין פב טוש"ע י"ד סי' רמח סעיף יב.

[כ"מ מה:]

יט ו מיי' פ"ד מהלכות איסורי מזבח הל"י יב:

כ ז חפ"י כ מיי' שם הלכה יג:

כא ל מיי' פי"ג מהל' מאכלות אסורות הל' כו טוש"ע י"ד סי' קלב סעיף ד:

[נכורות יג.]

* מלרת הסמיים-לגלן כדי לעשות שמחת נשואי שאולמו של המושיאו

[ועיי' תוס' ב"מ מח. ד"ה נתנה וכו']

הגהות הב"ה

(ה) גם' בשעת ביאה (ומתנה בעלמא הוא דיהיב לה) תלמ"מ וכ"כ ס"ת לין זה: (ב) שם הא קניא ליה לא לריכא: (ג) תוס' ד"ה ואינו וכו' מי הקשה לשנות פירות שביעית: (ד) בא"ד המקיפו דמשעבד ליה דכיון דאורחיה לאקופי קני וכו' סמך עליו הנוני ומשועבד: (ה) בא"ד דלא היה לו וכו' מפירות שביעית כיון שכבר: (ו) בא"ד דכיון דאורחיה לאקופיה וכו' דלשיעבוד הדינר קונה וכו' להקדישו מעתה אלא שקונה הדינר: